

35

BX1939

.C73

S4

1731

c.1

300

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUEVO LEON
CAPILLA ALFONSO DE BORBON BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
1811/83 MICROFILMADO R-22

B1839
C13
54
173

1080046201

UNIVERSIDAD AUTONOMA DE NUNO LEON
CENTRO DE INVESTIGACIONES Y ESTADÍSTICAS
MICROFILMADO

R. P. NICOLAI
DE
SEGURA

ANGELOPOLITANI,
E SOCIETATE JESU,

PRIMARIÆ THEOLOGICÆ CATHEDRÆ
*Professoris, & Sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris.*

TRACTATUS
DE
CONTRACTIBUS

IN GENERE, ET TESTAMENTIS.

NUNC PRIMUM IN LUCEM PRODIT.

SALMANTICÆ:
Ex Officina Typographica ANTONII JOSEPHI
VILLARGORDO.
Anno Domini M. DCC. XXXI.

4620

R. NICOLA
DE
SEGURA

ANGLOPOLITANI

IN RECHTATE LEGE

IN RECHTATE LEGE

PROFESSOR & THEOLOGUS CATHEDRAE

TRACTATUS
CONTRACTIBUS

IN GENERE ET
MAGIS PRIMUM

FONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON

132634

ILLUSTRISSIMO,
AC REVERENDISSIMO
D. DOCTORI
D. CAROLO
BERMUDEZ
DE CASTRO,
REGIE CATHOLICÆ MAJESTATIS A CONSILIIS,
ARCHIEPISCOPO
MANILIENSI.

UOS in domesticis aulis de Contractibus,
ac Testamentis rudes, atque impolitos
foetus conceperam, & quos Majorum
meorum nutus, & sapientum vota in pub-
licam litteratorum lucem nunc tandem
emittant, tuis auspiciis ut mancipem, Ar-
chiepiscopo Illme. non arbitrii, sed ju-
cundæ mihi necessitatis esse profiteor. Ju-
re etenim ad aras Meritissimi Antistitis Angelopolitanae Urbis
sisti, atque ornamenti, utriusque Juris condecorati insula,
atque de Societate nostra apprime meriti deferri debere, at-
que appendi in anathema sacrum, fructus illi, qui pro enu-
trienda sapienter Societatis juventute, uberrimo Jurispruden-
tia

tia ferrine in fecundo Angelopolitanae Civitatis solo insiti, enani, atque adulti, hanc denuo in communes studiorum vias distrahunt. Quis etenim alius, aut spinas, quibus lucubrationes istae abunde scatent, benignius excipiet? Aut plura ducet, si quid in illis solidioris doctrinae, atque pro alendis in utriusque Juris Provincia Adolescentium animis fructus germinare poterint, quam tu, Litteratissime Princeps? Quem Tribunalia dexterimum caufarum Patronum sunt identidem demirata; quem Pontificum, ac Imperiale Mexicicum Athenarum tot Doctissimis Viris refertum, ac conspicuum, Primario Sacrorum Canonum suggestivi tot annorum spatio Praesidem habuit, ac suscepit, quem amplissima Archiepiscopalis Diocesis integerrimum Judicem, ac prudentissimum Gubernatorem fuit nata; quem modo Manilensis Ecclesia vigilantissimum, atque aequissimum Pastorem summam omnium gratulatione reveretur: cujus tanta semper fuit sapientiae magnitudo, ac prudentia judicialis sententiae, ut quae semel tuo comprobata sunt caesulo, vel decretorio rescissa iudicio, ea sancta, aut proscripita fuerint ubique. Qui adeo litterariae rei, & studiose juventutis inter utriusque fori negotia perpetim consulisti, ut ipsum Mercurium scientiarum, simul ac Deorum interpretem adamussim referres; severissimam Themidis majestatem hoc pacto politionum scientiarum studio affabre temperans, ac demulcens; ut ad etatem nostram sapientissimos illos Quirites traduxeris doctrinam, aequae ac iustitiam conspicuos, quos universo orbi moderando pares commendavit antiquitas.

Nam quis unquam te praecceptorem nactus non doctor evasit? Quis te in rebus agendis consiliarium adiens, non instructus exivit? Quis pro tuendis tuis rebus Patronum eligens, non litem obtinuit? Nempe, quia solum illis, quibus iustitia patrociniatur, patrociniam tuam impendebas. Quis in negotiis privatis arbitrum designans, securitatem amisit? Quis in Tribunalibus Judicem expertus, injustitiam offendit? Profecto, quotquot in exemplum tuo regimine spectandum te praebes, quotquot oculos, ac mentem in tui imitationem deflectunt, atque aequissimis tuis insulis reguntur, parentque, in te ipsos fortunatè traducunt, quas in te demirantur Virtutes; sub ditione enim tua, atque sub sapientia in Aulis

doc.

doctrina, in domibus pietas, in Civibus concordia, in commerciis fides, in Tribunalibus iustitia, in Templis Religio, in Artis cultus affatim vigent, atque adolefcunt. Subindeque lucubrationem hanc, ubi inviolatam in contractibus fidem, illaefamque in supremis mortalium iudiciis mentem intacta, totaque afferantur, haud injacundam benignissimo tuo iudicio fore, quis ambigat?

Et verò, quisquis has dissertationes, quas ad sublimem tuae dignitatis, ac sapientiae thronum, veluti in donarium sacrum gratitudo nostra appendere curat, in familiae nostrae sine conceptas, ac pro erudienda ipsius juventute enatas fuisse, animadverterit, dominationi tuae maximo jure debitas; ac tuae benignitati non ingratas illico pronuntiabit, si eximiam, indefessamque tuam in cohonestanda familiae nostrae benevolentiam, ac studium cognoverit, quae sane talis, ac tanta est, ut ex universa Juris doctrina solum *Societatis contractus legibus*, ac lucris mentem, atque operam collocasse, ipsiusque consuetudinem; ac praxim unice in deliciis habuisse videaris.

Quae cum ita sint, Illme Princeps, decuit profecto lucubrationi huic tot nominibus tibi adscriptae, nobilissimum tuum nomen praefigere, & munificentissimam erga nos benignitatem tuam in fortem hujusce sive lucri, sive damni in litterario commercio partem adfiscere.

Illme. ac Rme. Dñe.

Illmae Dominationis tuae

Addictissimus, obsequentissimus Servus

Nicolaus de Segura
& Societate Jesu.

CEN.

CENSURA SAPIENTISSIMI, ET REVERENDISSIMI

P. M. Fr. Malachias Majorca, Sacris Ordinibus Cisterciensis, ejusdemque Definitoris Generalis, Abbatis olim meritisissimi Collegii sui Salmantini ejusdem Ordinis: In hac Salmanticensi Universitate, & Doctus Theologus, & post plures alias, tum Philosophia, tum Theologiae Cathedras, nunc Sacrorum Bibliorum Interpretis, &c.

JUSSU D. Lic. D. Gregorii Ortiz Cabeza, Regalium Consiliorum Advocati, Protonotarii Apostolici, Judicis in Curia, ac Unius ex Numero Tribunalis Nanciatuz in Regnis Hispaniarum, Officialium, Vicarii que Generalis hujus Civitatis, ac Diocesis Salmantinz, &c. Vidi opus istud de *Contractibus*, & *Testamentis*, ex novi Orbis Mexicano Regno, ubi conceptam fuerat, huc, Salmanticam, advectum, ut typographici torcularis ministerio publicâ luce frueretur. Ejus Author est Reverendissimus, ac Sapientissimus P. M. Nicolaus de Segura, Societ. Jesu, in Angelo Politano ejusdem Societ. Collegio Primarius Theologiæ Antecessor. Sac mihi erat Authoris nomen, & nominis fama, ut cuncta, quæ in ipsius opere contineri possent, vel invisita probarem. Edidit idem Author pauco abhinc tempore quatuor Sermorum tomos, quibus Catholicorum Oratorum penu ditavit novâ, & selectâ solidæ doctrinæ, eximie eruditionis, ac elegantis subtilitatis copiâ: nunc verò ab exedra ad Cathedram conversus, æque se liberalem exhibet Magistris, ac antea exhibuerat Oratoribus: neque enim decebat, fortunatiores esse hos, quorum munus Authori Scholasticis literis intento, quodammodo fuerat extraneum, illis, qui felicitate non exiguâ meruerant eum in suo albo inscribi, vel aliqui evaderet Author similis iis, qui domi casis, foris usque ad professionem liberales esse confueverunt. Hæc ego in ipsa libri fronte legebam, & vel inde conjectabam, sublimiora longe in hoc, quam in prioribus operibus invenienda fore: nec me mea fœellit conjectura: nam dum opus istud intentus evolvo, inveno magna cum soliditate, prudentiâ, dexteritate, & claritate inictas ingentes, & summe implexas difficultates, quæ in materia de *Contractibus*, & *Testamentis* passim occurrere solent, tum Theologis Moralibus, tum etiam Jurisperitis: utrisque fert opportunissimum, & utilissimum subsidium Author noster: utrique grates rependere tenemur: Theologi Morales, quod præter vulgares in aliis Autho-

ribus fontes, undè hæc facultas haurit sua principia, alterius fontis rivulos, Juris nempe Civilis, quorum hucusque usus in Theologia parvus fuerat: undè timeri poterat, ne præ incuria aqueductus rubigine sedatus esset, aut obstrusus, si non primò duxerit, saltem purgaverit, & expederit. Jurisperiti pariter gratificari tenentur, quod facultatem suam laxioribus, assuetam discursibus, ad rigorem Scholasticum, & Logicam methodum coercuerit. Nec minus Vetus Orbis Novo gratificari debet, quod non modo aurum, argentum, & alia pretiosa metalla illi ministrat, sed & tallium metallorum usum, qui præcipue in *Contractibus* situs est, doceat. Nec sanè facillè discernendum reor, quodnam sit aurum preciosius, & splendidius: an quod novus Orbis in montium visceribus creat; an quod istius operis paginæ claudunt. Cæterum inter tot stimulos gratitudinis nostræ erga Novum illum Orbem, præsertim erga Mexicanum Regnum, & Provinciam Societatis Jesu, quæ idem Regnum illustrans, hucusque radios doctrinæ diffusit, tum in pluribus aliis præclaris Scriptoribus, quorum elucubrationibus universas penè Scientias feliciter ditavit; tum præcipue in nostri operis Authore præclarissimo, qui: Verum ultro tuentem in ejus laudem stylum coercere opus jam est, & censoria virgâ decernere, quod sit nostrum de hoc opere judicium: it. que ingenuè censeo, in eo non modo nihil esse Catholicæ Religionis, aut bonis moribus obvians; sed cuncta Religionis nostræ, ac morum integritati apprime congruere, omnia utilia, ac proficua, & ut singillatim cum Sydonio loquar, in hoc opere invenio *Fidem in testimonio, virtutem in argumentis, opportunitatem in exemplis, pondus in sensibus, flumen in verbis, fœmen in clausulis*, dignissimum proinde opus judico, quod publica luce donetur. Sic sentio, salvo, &c. in hoc Divi Bernardi Salmanticensis Collegio. Die 14. Julii Anno Domini 1731.

Mag. Fr. Malachias Majorca.

Primaria Sacræ Scripturæ Cathedræ Moderator.

LICENCIA DEL ORDINARIO.

NOS el Licenciado Don Gregorio Ortiz Cabeza, Abogado de los Reales Conteos, Proto-Notario Apostolico, Juez in Causa, y del Numero del Tribunal de la Nunciatura de su Santidad en estos Reynos de España, Provisor, y Vicario General de esta Ciudad, y Obispado de Salamanca: Por el Ilustrissimo Señor Doctor Don Joseph Sancho Granado, por la gracia de Dios, y de la Santa Sede Apostolica, Obispo de esta Ciudad, del Consejo de su Magestad, &c. Por la presente concedemos licencia à qualquier Impresor de esta Ciudad, para que pueda imprimir un Libro, cuyo titulo es: *De Contractibus in genere, & Testamentis*, compuesto por el Reverendissimo Padre Maestro Nicolàs de Segura, de la Sagrada Religión de la Compañía de Jesus, y Lector de Theologia, y Calificador de la Santa Inquisición: atento à estar visto, y reconocido de nuestro orden, y constar de la Censura antecedente, puesta por el Reverendissimo Padre Maestro Fray Malachias de Mayorga, del Orden Cisterciense, no contener cosa contra nuestra Santa Fé Catholica. Dada en Salamanca à diez y ocho de Julio de mil setecientos y treinta y un años.

Lic. Don Gregorio Ortiz Cabeza.
V. G.

Por mandado del Señor Provisor.

Francisco Manuel Sanchez Tocino.
Notario.

APPRO.

APPROBATIO R. P. M. Fr. FRANCISCI ZARCEO, Ordinis Sanctissima Trinitatis, Redemptionis Captivorum, sui Collegii semel, atque iterum dignissimi Praesulis, & Studiorum Rectoris, Provinciae Ex-Definitoris, &c. in Salmanticensi Universitate Doctoris Theologi, & Scoti Cathedrae Moderatoris.

EX Supremi Castellae Senatus jussu Librum, qui tractatus de Contractibus in genere, & Testamentis inscribitur, Authore Reverendissimo, ac Sapientissimo P. Nicolao de Segura Angelo Policano, è Societate Jesu, Primariz Theologiae Cathedrae Professore, & Sanctae Inquisitionis Qualificatore, diligenter vidi, cupidissimèque perlegi. Nam ejus materies, quae in Theosophiae paradiso videbatur extera, vocabatur volentem, ut in involuto opere luculentius exhibeam deprehenderem, quod ipse in praeloquio religiosam humilitate dubitat: nimirum non modo posse fieri, verum, & fuisse factum, ut à pacatissimo Theosophiae Regno ad laetiosam Juris Provinciam, à tranquillo Divinae Sapientiae Oceano ad procellosum humanarum legum pelagus sicut jucunda, ita, & opportunissima trajectio: ne sapientis animus mentem, atque operam traducat.

Ita quidem factum est, ut mihi seriatim contemplatione, seduloque circumspectanti omnia, nihil occurreret nisi pulchrum, nihil apparuerit, nisi magnum, nihil innocuerit, quod, cum utriusque juris elementis, atque moralitatis exordiis sapientissime inhereat, merito in Authoris plausum famam non provocet, ut ejus nomen, & sapientiam jam diu Angulo-Policanis, aliisque Novae Hispaniae gentibus clucescentem, praerogative dimittat per totum litterarium orbem. Est quippe opus, in quo, cum omnes eluceant eruditionis partes, quibus non in Metaphisicis solum, & Theologicis, sed in utroque etiam humano Jure Author capacissimam mentem impievit, eminet maxime doctrinaram ex omni Jure, quod vel natura, vel civitas, aut populus, vel gens, vel consuetudo habet, locissimè ubertas; argumentorum gravissimum pondus, & subtilitas; in proferendis, vel explicandis Doctorum sentis, ac dictis solertia talis, &

44. la-

Facilitas, ut merito de tanto Societatis Viro dixerim, lumen, quod sibi majores Theojurista sui prætulerant, Plin. in posteris ipsis præferre: *Nam etsi res ardua sit* (testante Proem. ad Plinio) *vetustis novitatem dare, novis auctoritatem, obscuris lucem, fastiditis gratiam, dubiis fidem, omnibus verò naturam, & nature sue omnia, cuncta hæc in hoc opere Doctissimus Author vincit, & ex primo quasi difficultatem eorum dicendo superat: ut in ipsam illud*

Senec. Senecæ haud inepte potissis aptare: *Qui præcesserunt, non Epist. 79. præcipuisse mihi videntur, quæ dici poterant, sed aperuisse. Multum interest, an ad consumptam materiam, an ad subsistam accedas. Crescit in dies, & in venturis inventa non obstant. Præterea conditio optima est ultimi.*

Hinc miretur nemo, nisi mirans probeat, & tanquam optimam laudet hujus operis conditionem, in quo cum latissime se aperiat materia, Author ejus æquè late se diffundit Scholasticam methodum strictissime servans: quin, & oppositum vitio jure verteret, si adstrictius, quam causa postulat, & ita infra reat diceret:

Plin. se. vel quia ut rectè secundus adnotet Plinius, in aliis eund. lib. etiam cura levioris prævaricatio est transire dicenda, 1. Epist. prævaricatio etiam causam, & breviter attingere, quæ sint inculcanda, insidenda, repetenda: vel quia ut corpori quandoque servam, sic sæpè veritas animo mora magis, quam ictu imprimitur: vel quia cum nihil mentibus patefacta veritate utilis, vix aliquid tam utile est, quod cursim propterans, & in transitu profic: nihil protius ejus natura interius non dignoscatur, intus non penetraret pellicerrima hæc Scholastica arte, quæ disidentiam inter se opinionum moriva æquè lance ponderans in singulis suam, verioremem conclusionem firmat, & rationibus armat: aliorumque evasiones nisi dexteritate præcludens argumenta veritatem obnubilantia fugat.

Sed quid minus de Magistro undique mirabilis, ac venerando Societatis expectari posset, quæ non solum maximo utriusque Theophilæ, ac Jurisprudentiæ muneris, sed inferiori literario oneri Gigantes superimponere consuevit semper: non qui sub aquis Scientiarum, ut alii gemant; sed qui super aquas, ut timidos

pe-

pelagum ingredi, & supernatare doceant, feruntur, sicut spiritus Domini, cujus intelligentia tantam religionem replevit, ut tanquam imbres eloquia sapientiæ suæ in omnem terram per filios mitteret.

Igitur agenda sunt Eximio Viro gratiæ quam maxime, quod dum alia æquali copiâ, ornatuque expedit, dumque plura meditatatur, & concipit in lucem edenda, voluerit arduam hujusmodi suscipere illustrandam provinciam: Urgendumque non modò à sua sacra familia, sed etiam ab Academicis, & Sapientibus omnibus ad evulgationem citissimam alterius, quod promittit, operis de Contractibus in particulari, ut quæ cepit feliciter, prosequatur celerius, alacriterque (ut cum Calsiodoro loquar)

incumbat inchoatis, cum jam vicinitas perfectionis arris-

lib. 5. Vaz- riar. Epist. num genus incitamentum credere desiderata compleri. Opus enim hoc (ut injuncto muneri faciam satis) non modo judicio completum; verum, & sicut usu uberius, & specie ornatis, ita fidei puritati, & morum rectitudini adeo consonum, ut se ipsam ostendat proprium opus Viri docti, & Religiosi. Sic sentio, salvo semper meliori judicio: In hoc SS. Trinitatis Redempt. Captiv. Salmanticensi Collegio. Die 12. Julii Anno 1731.

Fr. Franciscus Zarceño.

LICENCIA DEL CONSEJO.

Don Miguel Fernandez Munilla, Secretario del Rey nuestro Señor, su Escribano de Camara mas antiguo, y de Govierno del Consejo: Certifico, que por los Señores de él se ha concedido Licencia à Nicolàs de Segora, de la Compañia de Jesus, para que por una vez pueda imprimir, y vender un Libro, que ha compuesto, intitulado de *Contractibus, & Testamentis*, con que la impresión se haga por el Original, que vá rubricado, y firmado al fin de mi firma: y que antes que se venda se trayga al Consejo el Libro impreso, junto con el Original, y Certificacion del Corrector de él: lo qual conforme à él, para que se rase el precio à que se ha de vender; guardando en la impresión lo dispuesto, y prevenido por las Leyes, y Pragmaticas de estos Reynos. Y para que conste doy la presente en Madrid à seis de Julio de mil setecientos y treinta y uno.

Don Miguel Fernandez Munilla.

99:

L. L.

LICENTIA RELIGIONIS.

ANDREAS Nieto, Provincialis Societatis JESU Provinciae Mexicanae. Cum tractatum de *Contractibus*, & *Testamentis*, à P. Nicolao Segura, Societatis JESU elaboratum, Viri graves, & docti ejusdem Societatis, quibus fuit sommissum, recognoverint, & approbaverint; Nos, potestate nobis facta ab admodum Reverendo Patre Michaele Angelo Tamburini, Societatis nostrae Praeposito Generali, concessimus, ut typis mandetur, si ita iis, ad quos pertinet, videbitur. In quorum fidem has litteras manu nostra, nostrique Secretarii subscriptas, & consueto Officii sigillo munitas dedimus. In hoc Divi Hieronymi Prædio, die 28. Decembris an. 1727.

Andreas Nieto.

Andreas Xaverius Garcia,
Secretarius.

ERRATA SIC CORRIGE.

Pag. 5. col. 1. lin. 5. manebunt, lege *manebant*. Ibidem lin. 6. dicidere, lege *decidere*. Pag. 59. col. 1. lin. 2. 7. immutevit, lege *immutevit*. Ibidem lin. 30. quæstionis, lege *quæstionis*. Ibidem col. 2. lin. 2. adjecto, lege *adjecta*. Pag. 69. col. 1. lin. 20. viffibon, lege *viffibon*. Pag. 209. col. 2. lin. 18. quocumque, lege *quocumque*. Pag. 122. col. 1. lin. 13. parificetur, lege *purificetur*. Pag. 180. col. 2. lin. 1. & sunt, lege *est sunt*. Pag. 162. col. 1. lin. 17. correctâ maner, lege *correcta maner*. Pag. 163. col. 1. lin. 23. Authorum ve, lege *Authorum et*. Pag. 174. col. 1. lin. 2. accidus, lege *asidit*. Pag. 179. col. 1. lin. 7. appellacione liberorum veniunt. Nepotes, lege *veniant nepotes*. Pag. 187. col. 1. lin. 11. e robur, lege *et robur*. Pag. 187. col. 1. lin. 23. distupio, lege *discipulo*. Ibidem lin. 27. maximum, lege *maximam*. Pag. 188. col. 2. lin. 1. sufficentes congrua, lege *sufficiens congrua*. Pag. 188. col. 2. lin. 13. ò potè quien tuviere, lege *ò par bien tuviere*. Pag. 190. col. 2. lin. 3. Gimnezio, lege *Gymnæce*.

Liber de *Contractibus*, & *Testamentis*, Authore à R. P. Nicolao de Segura, Societatis JESU, in Mexicana Provincia Theologiae Professore emerito, correspondet Originali; dum tamen errata hæc adnotentur. Matræi nonis Julii anni Domini M DCC XXXII.

Eic. D. Emmanuel Garcia & Alexon.
C. M. Generalis Corrector.

T A S S A.

DON Miguel Fernandez Munilla, Secretario del Rey nuestro Señor, su Escribano de Camara mas antiguo, y de Gobierno del Consejo: Certifico, que aviendo visto por los Señores de el un Libro intitulado de *Contractibus*, & *Testamentis*, su Autor Nicolas de Segura, de la Compañia de Jesus, que con licencia de dichos Señores ha sido impreso, tassaran à seis maravedis cada pliego y dicho Libro parece tiene setenta y cinco y medio sin principios, ni tablas, y a este respecto importa quatrocientos y cinquenta y tres maravedis; y al dicho precio, y no mas, mandaron se venda; y que esta Certificacion se ponga al principio de cada Libro, para que se sepa el a que se ha de vender. Y para que conste lo firmé en Madrid a siete de Julio de mil setecientos y treinta y uno.

Don Miguel Fernandez Munilla.

STUDIOSO LECTORI.

PAUCIS te in hoc primo vestigio alloquutus expeditum dimittam. Opusculum hoc, quod in domesticis Aulis, dum Superiorum jussu utriusque Juris functiones experientem, cum Scholaribus meis communicaveram, quin tunc in mentem veniret, illud censorio litteratorum judicio exponere, sed intra domesticarum concertationum angustias conspexerit, nunc tandem, & majorum meorum nutus, & amicorum vota quasi è sepulchri tenebris invitum extrahant, neque in publicam sapientium lucem veluti redivivum committunt. Quod me exoptatum iri reputavi, non eo sane ductus consilio, quod in animum induxissem meum, locubrations istas apud Primarios Juris Magistros, pollicioresque litteraturâ præditos Jureconsultos emolumentum aliquod allaturas credidim: cum probe sciam, Jurisprudentiæ Provinciam doctissimorum hominum assatim referam voluminibus, & me exteri, peregrinque ritum vix illius limina saluantem, primoque in vestibulo hærentem, pedem aliquem intulisse; utpotè, qui munus, ac instituti mei ratione in Sacratissimo Theologorum domicilio, Divinoque Scripturarum imperio fuerim identidem commemoratus: Eo igitur duntaxat consilio, & Superiorum insinuationi, & amicorum precibus mihi acquiescendum fore, judicavi, ut studiosæ scilicet juventuti hæc differationibus opem aliquam, profectumque parari posse, reputaverim. Cum etenim, qui denuo ad Jurisprudentiæ elementa accedunt, in illiusque sinum cooperari exambiant, ob ætatis, atque ingenii tenuitatem, robusto Virorum cibo ali non possint, neque copiosam, ut ita dicam, & solidiores escas concoquere valeant, sed infantium in morem ad nutricia ubera, hoc est ad Magistrî doctrinam, os admoventes victu levi, facillique indigent, qui nec præ ariditate nauseam provocet, nec præ multitudine, aut fastidium pariat, aut mentis sinum penitus obruat; hujusmodi cibum hoc in opusculo parare, & quæ possent ratione, condire, som æbum: Ea verò, quæ vel propria nostræ professionis non sunt, nempe quæ externum forum, causarumque apices potius concernunt, quam accuratam præ Academicis disquisitionem exposculant, vel quæ ex universali à nobis hæretâ doctrinâ, ac principiis nullo pene labore deduci queant, omnino missa in præsentem facere cessavi.

Neque vitio quidem vitæendum mihi esse præudentium aulos.

estimabile, quod Scholastica viâ, ac methodo Juridicas disputationes digessit: cum quandoquidem non ad forensium strepitum, sed ad Scholarum concertationes tractationesq; itam concinnaverim: Et præter, qui Scholasticam edocendi methodum maturâ judicii penitentiâ perpenderit, nequaquam sibi invidias, illam omnibus æqualem inventiri ob ingenuam sibi impioicatem, ac luculentam, ad Principum functiones retegendas, ad legum effata evisceranda, ad sapientum responsa enucleanda, atque ad abstrusa utriusque Juris arcana cum favore, ac decore pervolvenda: Subindeque nullus erit in hac, si qua esset, culpâ condonanda severior, nec ego in impetranda, obtinendâque veniâ prolixior: Neque itidem aliquâ inurendus notâ Reus pronuntior, eo quod sæpe numero multus, prolixusque videat in retengedis, explicandisque nonnullis terminis, ac verbis, quarum intelligentia viris in Jure peritis obvia, tritaque reputabitur: Hoc etenim consilium capellendum mihi judicavi, quia non raro animadverti, tirones miserâ terminorum ignorantia passim hæsitare, & propter unius, alteriusve jurislicæ vocis nescientiam, questionis nucleum, aut argumenti vim nequaquam percussisse. Nec demum censurâ dignum apud æquos rerum æstimatores me judicatum iri existimebam, quod nonnullamquam distictum Anchorum syllabum pro unaquaque, ex illis, quas sententias refero, non attulerim: hoc sane consulto me scissis haud diffiteor; nam cum in Principes Doctores in puncto illo, de quo inibi disputatio instituitur, accuratè allegaverim, nullo negotio cæteros, qui de illo sermonem habent, apud ipsos adinvenire poterit, quicumque illos, aut quaesierit, aut delideraverit. Quod si eventus ipse in posterum commotruerit, ferula hæc nostra non adeo insipida delictissimo sapientum passato, sed grata, proficuaque juveni nutriendæ exstitisse, alia ex eisdem Jurisprudentiæ cibariis deprompta, eisdemque legum condimentis regesta, vita comite, ac supremi Legislatoris sumptibus, atque auspiciis, propriare conabor.

IM

IMMORTALI DEO IN CRUCE MORIENTI

ELOGIUM NUNCUPATIVUM

PRO TRACTATU DE CONTRACTIBUS.

LEGISLATOR DIVINUS.

DISCIPULOS suos bonis Trapezitas esse jubens,
Quas in Contractibus leges servare debeant,
Exemplo suo ex *Crisis Cathedra* edocuit.
Cælestis enim Negotiator effectus
Non nisi bonis animarum *Margaritas* querit.
Tantique illas dicit,
Ut nedum omnia, que dedit ei *Pater in manus*,
Verum etiam animam suam ad illas comparandas
exolverit,

Sicque *empti nos sumus pretio hoc magno*
Emerere absque argento, & absque ulla commutatione
Absconditum Regni Cælorum thesaurum possimus.
Primogenitus in multis fratribus constitutus,
Cum illi ad Deam contractam obligationem
Solvendo non essent,
Ipse veluti *Fidejussor*, ac *Mediator* existens
Infito Vitæ suæ pretio
Ex toto rigore *fussit* Juri satisfecit Divino.
In fratrum commodum *conditionali promissione*

D. August. in
Joan.
Math. c. 11.
Joan. c. 11.
Joan. c. 10.
Ibid Corinth.
c. 6.
Ibid. 11.
Math. c. 11.
Ad Rom. c. 8.
1. ad Timot.
c. 2.
Ad Hebr. c. 8.

Æct.

Eterni Patris fidem obligaram habebat,
Nimirum, *Quod si poneret animam suam pro peccato,*
Videret semen longecum,

Immortalis tamen cum esset,
Patrum sub conditione impossibili videbatur conceptus.
Atq; ut nobis prospiceret, veluti *mutuo accepta*
mortalitate

Ad Philip.
c. 2.

Factus obediens usque ad Crucis mortem
Conditionem implevit.

Ad Galat. c. 4.

Novum præterea, conventionis genus pro nobis inivit

Ad Philip.
c. 2.

Dominus enim omnium cum esset,
Formam servus accipiens,

Philos. v. 7.

Servos nos ex delicto obligatos innocens ipse liberavit;

Ad Heb. 9.

Aeterna, copiosaque redemptione inventa

Ad Colos.
c. 2.

Delens, quod adversus nos erat Chirographum,
Crucique affigens,

Ad Galat. c. 5.

Pensione suâ Actionem Domini extinxit.
Quo pacto in *ingenuum filiorum libertatem* jam
translati

Math. c. 10.

Ad Cælestium rerum commercium habiles essent;

Atque ab ipso Filio jam *Personæ,*
Vel cum Divino suo Domino pacificentes,
Denarium diurnum æternæ scilicet mercedis in-
mensum lucrum,

Quasi *proprium peculium possidere* valeant.
Et qui ante hac *stricti juris contractus* solvere
inierant,

Ad Galat. c. 4.

Bona fidei in posterum semper conciperent.

Ad Galat. c. 4.

Ut in adoptionem filiorum regenerati

Math. c. 23.

Veluti *filii familias* sub Sacris Patris Cælestis

De *ipsius Patris substantia negotiantur;*

Et quos in *paucis fideles invenierit*

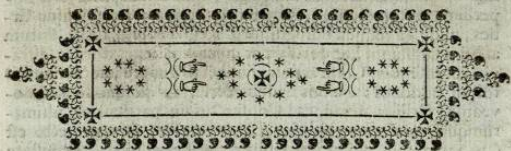
Ad Rom. c. 8.

Dum posituras cum illis rationem redivivus fuerit
revertitur,

Supra multa constitutos intra gaudium sui Domini

Comparatos cum ipso tandem instituit.

TRAC

TRACTATUS

DE CONTRACTIBUS IN GENERE.

PRÆLOQUIUM.

APACATISSIMO Theosophiæ Regno, ad litigiosam
Juris Provinciam; à tranquillo Divinæ Sapientiæ
Oceano, ad procellosum humanarum legum pel-
agus; à peripicuis Scripturarum, Conciliorum, &
Sanctorum Patrum eloquiis, ad abstrusas Impera-
torum, & Jure-Consultorum Sanctiones; à Theo-
sophiæ demum paradiso, ad Jurisprudentiæ vitridaria, jucunda
sanè, sed nescio, an opportunâ trajectione, mentem, atque ope-
ram traducimus. Qui hucusque Divina solum auscultabamus elo-
quia, humana jam exaudire effata compellimur. Qui usque modò
tempus, ac studium instumpsimus in retegendis Augustissimæ
Trilados arcanis, in evolvendis Divinæ voluntatis Sacramentis,
in exponendis auxiliantis superni Patrisfamilias donis, pro locu-
pletando Libero arbitrio, quibus ad illius filiationem evecti in
Cælesti Commercio, quasi emancipati feliciter negotiaverit, mer-
itorumque lucris abunde ditescentes Cælestem tandem heredi-
tatem auspiciatissimè quidem adeamus; ad referandas nunc hū-
mani Commerci conventiones, ac lucra (quibus mortalium men-
tes, dum vitam degunt, unice inhiant, atque student, & qui-
bus post aliorum mortem hereditatio jure locupletari exam-
biunt) Superiorum jussu calamum, ac laborem convertimus. Et
quoniam universam vastissimæ Jurisprudentiæ regionem, nec
tempus, nec institutum nostrum peragrarè patitur, Provincias
illas

illas dumtaxat inviſendas ſelegimus, quarum panẽ juris Imperium tranſgrediuntur, & quæ veluti regiæ, capitalesque Urbes, unde ad reliqua univerſi juris Regna leges, atque ſtatuta aſſatim confluunt, ac derivantur communi literatorum ſuffragio recensentur, Contractuum ſcilicet in genere, ac Teſtamentorum notiones; quibus ſi decretoria fax poſtmodum admoveatur, facilior deinde ad Contractus in particulari, ultimamque voluntatum ſpecies aditus pateſcet. Res proſecto eſt (ut Sapientum nullus inſiciabitur) utilitate plena, majeſtate conſpicua, atque apicibus Juris exuberans, quam diſcutiunt Theologi ad 2. 2. *Angelici Præceptoris quæſt. 61. Jurisperiti, tum Ceſarei, tum Regnicolæ ad plurimos titulos Communis Juris, & Municipalis noſtri; Canoniſtæ itidem ad varios Sacrorum Canonum titulos, & tandem Theo-juriſtæ noſtri Sánchez, Molina, Delugo, Leſius, Oñate, Haunoldus, Gibalinus, & alii;* quos jam ſejunctim, jam conſertim, prout occaſo tulerit, interpellabimus: ac primo quidem loco ſelectiores de Contractibus in genere, & Teſtamentis quaſtiones hic dabimus; poſtea de Contractibus in particulari, Deo auſpice, & vita comite, in communem lucem daturi.

PRÆLIMINARIS

ELUCIDATIO,

UBI PRIMA JURISPRUDENTIÆ ELEMENTA,

quorum notitia proſus neceſſaria eſt ad Contractuum;

imò & univerſi juris diſciplinam, compendio expenduntur.

QUONIAM tractatus, quem in præſenti auſpicamur, non ſolum omnibus aliis utilior, celebriorque, verumetiam velut Regia clavis ad Juris Provinciam facile aperiendam, & peragrandam, totamque Juriprudentiæ regionem tranſcendens, jure merito à primæ notæ Interpretibus pronuntiatur; ſubindeque in illius decurſu paſſim uſurpentur quam plurima

no-

nomina, ac vocabula, quorum agnata ſignificatio, ac proprietas utriuſque Juris candidatos penitus ſubterſugit, & prætervolat, illorumque fœda ignorantia identidem hærentes, diſſicultatum, ac ſententiarum ſenſum neſtquam penetrant, aut percipiunt; ideo opera pretium me facturum reputavi, ſi in ipſo diſputationum veſtibulo in Tyronum obſequium, prima Juriprudentiæ elementa, & verborum ſignificationem, qua in univerſo Jure frequentius offenduntur, hic brevi calamo præmitterem, ac præregerem. Nam ut optimè Ulpianus *Leg. 1. in principio. ff. de juſt. & jur. juri operam daturum prius noſſe oportet, unde nomen juris deſcendat.* Et ut ait Div. Iſidorus: *Niſi enim nomen rei ſcierit, cognitio rerum perit.* Quod proſpicuens Ulpianus ipſe inquit: *Leg. 1. ff. Si certum petatur. Bene eſt priuſquam ad verborum interpretationem perveniamus, pauca de ipſius ſignificatione tituli referre.* Proſecto quanti momenti ſit in ſcientia Civili nominum ac vocum intelligentia, inde aperte liquet, quod ſerè omnes Juris-Conſulti ſimul ac Edictum aliquod proponunt, ſtatim ad verborum interpretationem adpropertant; quod non modo in Edictis, ſed etiam in cæteris ſerè omnibus Juris Tractatibus ipſis ſolemne eſt.

Cæterum non ſolum vocum intelligentiam, verum etiam compendioſam notitiam aliquorum hic dabimus; eorum ſcilicet tractatum, quorum aliquam lucem proſus neceſſariam eſſe arbitramur, ad pleniorẽ de Teſtamentis, & Contractibus ſcientiam comparandam, ut de *Dominio, Actionibus, & Obligationibus, Præſcriptionibus, & Poſſeſſionibus,* ita tamen, ut brevitati conſulentes perſtrictam ſolum illorum limina ſalutem.

§. I.
JUSTITIA, JUS, ET
Dominium explanantur.

1 JUSTITIA ſumitur 1. pro complexo omnium virtutum: ita Matthæi 5. *Niſi abundaverit juſtitia veſtra plus quam Scribarum & Pharifeorum, &c.* Et ibidem: *Beati qui eſuriunt, & ſitiant*

juſtitiam. Secundò pro humilitate, juxta illud Chriſti Domini Matthæi 3. *Sic nos oportet implere omnem juſtitiam.* Tertio pro charitate, & gratia ſanctificante, qua qui gaudet, dicitur *juſtus.* 4. proprie, & ſtrictè prout ad nos atinet, accipitur pro una ex quatuor Virtutibus Cardinalibus, & quam deſignavit Ulpianus

A2

nus